

Sorø Kodriverlaug har startet et partnerskabsprojekt:

Sorø Kodriverlaug lærer god naturpleje, formidler og driver flere arealer i nye folde til naturpleje. Naturkonsulent Anna Bodil Hald. September 2008.

Projektetresumé

Aktiv naturpleje er en friluftssaktivitet under opbygning.

At dyrke en god kulturgræsmark kræver viden. Pleje af naturen kræver endnu mere viden og forståelse for at blive vellykket og attraktiv som friluftsliv for flere. Her kommer Partnerskabsprojektet med hjælp. Sorø Kodriverlaug får faglig viden om naturen og dyrene for at: 1) udføre god naturpleje, 2) fastholde medlemmer og 3) give inspiration til nye naturplejeforeninger for at få sat gang i naturpleje af mange øvrige naturarealer i bl.a. Sorø kommune.

Lauget får hjælp til at hegne og derved genoplive skovengsafgræsning. Det skaber også sammenhæng mellem to af de nuværende folde.

Dyreholder får mulighed for erfaringsudveksling med andre dyreholdere med erfaring i pleje af naturarealer for derved at bidrage til bedre og mere naturpleje samt bedre husdyrvelfærd.

Partnerskabsprojektet starter i 2008 og er toårigt.

Sorø Kodriverlaug blev etableret i 2006 og naturplejer godt 20 ha fordelt på fire naturområder i udkanten af Sorø by. Arealerne tilhører Stiftelsen Sorø Akademi og dyrene en lokal landmand. Lauget har ca. 40 medlemmer. Arealerne er tilgængelige via offentlige stier.

Partnerskabsprojektet har naturkonsulent Anna Bodil Hald, www.natlan.dk som konsulent.

Baggrund

Aktiv naturpleje er en friluftssaktivitet under opbygning. For at det skal lykkes og ringene brede sig i vandet, er det vigtigt at naturplejeforeningerne har succes. Det kræver, at de får viden om den natur, de plejer, hvordan de kan forbedre forholdene for naturen under hensyntagen til både planter og dyr, herunder insekter og hvordan de kan vurdere, om det går i den rigtige retning. At dyrke en god kulturgræsmark kræver viden. Naturpleje kræver endnu mere viden og forståelse for at blive vellykket og attraktiv som friluftsliv for flere. Ofte overtager naturplejeforeninger arealer, hvor plejen har været opgivet i nogle år. At få sådan et areal i gunstig naturtilstand er en stor opgave. Naturplejelaug har derfor behov for faglig viden om naturen og dyrene 1) for at udføre god naturpleje, 2) for at fastholde medlemmer og 3) for at give inspiration til nye naturplejeforeninger for at få sat gang i naturpleje af øvrige naturarealer. Også landmænd, der er interesseret i naturpleje eller leverer dyr til naturplejeforeninger, mangler ofte viden om dyrenes trivsel på naturarealer. Med mere viden undgås nogle trivselsproblemer og dermed forbedres interessen for at pleje naturarealer.

Sorø Kodriverlaug blev etableret 2006 og har drevet naturpleje på i alt 20½ ha fordelt på fire områder, idet der i 2008 blev inddraget yderligere et areal på 2,5 ha. Foreningen afgræsser om sommeren med i alt godt 20 dyr, som alle tilhører Stiftelsen Sorø Akademi. Foreningen har ca. 40 medlemmer, der har tilsyn med hegn, vand og dyr 6 dage om ugen. Foreningsmedlemmer holder de ca. 5 km lange hegn fri for græs og krat. Kodriverlaugets kødaftagere køber kvier og stude, der er født i engene og som den efterfølgende sommer har græsset på laugets plejearealer. Dyreholderen har tilsvarende tilsyn 1 dag om ugen.

Formålet med Partnerskabsprojektet: At tilgodese fremtidige behov

1. At drive bedre naturpleje på et fagligt grundlag og derved være i stand til at initiere nye naturplejeforeninger

Sorø Kommune har behov for at få afgræsset flere naturområder, særligt i kommunens yderområder. Kodriverlauget vil gerne være sparringspartner for Kommunen og andre ejere af disse naturarealer. For at kunne inspirere andre vil Kodriverlauget gerne sikre faglig og god naturpleje på egne arealer og have hjælp til at udarbejde formidlingsmateriale og formidling med guidede ture. Kodriverlauget får med projektet faglig inspiration i naturplejearbejdet og hjælp til vidensformidling. For at fastholde medlemmer og få nye medlemmer, som ikke har været med i igangsætningsarbejdet (pionerfasen), bliver der gennemført naturplejeaktiviteter og formidlet viden, der gør det tilfredsstillende fortsat at være medlem og øge lysten til at initiere nye foreninger.

Faglig inspiration sker primært gennem kendskab til plantearter, der skal fremmes og arter, der bør hømmes på området.

Kodriverlauget får støtte til kvantitativ registrering af vegetationens udvikling og af effekter på sommerfugle i området. Ligeledes får lauget sparring omkring andre plejeinitiativer end afgræsning, f.eks. hvor det af hensyn til floraens blomstring og sommerfuglene er en god ide at etablere midlertidige græsningspauser, pleje med høslæt og hvor der skal suppleres med slåning for at få bugt med grove græsser og vedplantopvækst eller at få reduceret næringsniveauet.

Naturplejeforeninger er afhængige af et godt samarbejde med en dyreholder (landmanden). Kodriverlaugets landmand får derfor mulighed for udveksling af erfaring med andre dyreholder med erfaring med pleje af naturarealer. Det bidrager til bedre og mere naturpleje, øget dyrevelfærd og inspiration til andre landmænd til at indgå i et samarbejde med naturplejeforeninger.

Formidling om naturen og aktiviteter vil ske gennem informationstavler ved foldene, offentligt annoncerede ture, en folder om foreningen, artikler i den lokale presse og via foreningens hjemmeside. Formidlingen skal være med til at initiere nye foreninger.

2. At etablere skoveng afgræsning

Kodriverlauget får hjælp til hegning for at genoplive en gammel driftsform, skovgræsning, som vil give bedre levesteder for en lysåben skovbunds natur og samtidig skabe sammenhæng mellem to folde i Flommen via den mellemliggende fugtigbundsskov. Sammenhæng mellem de to Flomfolde vil også gøre det lettere at lave foldskifte med forbedret naturpleje og dyrevelfærd til følge. Landmanden (dyreholder) vil også gerne afprøve skovgræsning med sine dyr, der dels er Galloway dels blandede racer.

3. At etablere høslæt som supplerende naturpleje

Kodriverlauget vil gerne forsøge sig med høslæt som supplement til afgræsning som naturpleje. Projektet identificerer hvor det er bedst og hvordan der kan følges op på effekterne. Medlemmerne lærer at slå med le.

Projekt opgaver

1. Oplæring og vidensdeling om naturen i foldene

Der udføres kvantitative registreringer af planter og sommerfugle i de eksisterende tre folde i samarbejde mellem konsulent og medlemmer af græsningslauget. Græsningslauget vil få begrundede forslag til supplerende plejeinitiativer og udpegning af målarter (arter, der ønskes fremmet og arter, der ønskes hæmmet). Der udpeges områder, hvor høslæt er en fordel og der arrangeres høslæt dag med instruktør.

2. Erfaringsudvekslingsmøde

Der afholdes et erfaringsudvekslingsmøde for Kodriverlaugets medlemmer og for andre potentielle medlemmer af naturplejeforeninger i primært Sorø kommune. Udvekslingsmødet er også for landmænd med dyr/arealer. Mødet byder på erfaringsoplæg vedrørende natur og græssende dyr samt oplæg fra en husdyrkonsulent om dyrevelfærd på naturarealer og en naturforvalter med viden om plante-sommerfugle relationer.

3. Øvrig aktivitet og kontakt

Der afholdes offentligt annoncerede og guidede rundture til foldene med henblik på at formidle det nødvendige i naturpleje og inspiration til at danne naturplejeforeninger.

Der opsættes informationsmateriale ved foldene og på laugets hjemmeside, www.kodriverlaug.dk. Der skrives artikler i lokalpressen bl.a. i forbindelse med offentlige ture og udarbejdes en infofolder.

Græsningslauget, Danmarks Naturfredningsforening Sorø (DN) og konsulent udarbejder i samarbejde med Sorø Kommune en plan for kontakt til potentielle arealejere og kvægholdere om etablering af afgræsning af egnede naturarealer. Interesserede arealejere, naturplejere og dyreholdere kan kontakte Per Brandt, Sorø Kommune, på tlf. 57 87 01 00. Danmarks Naturfredningsforening's Fremtidens Natur i Sorø Kommune vil vise, hvor det er relevant at få etableret afgræsning både af hensyn til naturen og af hensyn til den rekreative oplevelse.

Projektperiode 15/5-2008 til 15/7-2010.

Luftfoto over området med markering af de tre folde nærmest Sorø:

*a: Skøjteflommen,
b: Bagflommen og
c: Flomengen*

d: Områder der ønskes inddraget som skovgræsning.

Pil: Kreaturovergange.

Luftfoto fra Miljøportalen.

Ud over glæden ved at være i naturen, se dyrene trives og viden om at ens hakkebøf har haft et godt liv, så giver det også god motion at komme fra bopælen til det område, der skal plejes, her Bimosen i Sorø Sønderskov.

